

F. t. l. vedr. kollektive overenskomster m. v. i Grønland

som lønninger til statens og kommunernes tjenestemænd i Grønland.

Ved forlængelseslovens § 2, stk. 2, ændredes den hidtidige procentvise dyrtidsregulering af tjenestemandslønninger til en portionsvis dyrtidsregulering, således at dyrtidsportionens størrelse fastsattes til 832 kr. årlig for hver fulde tre procents udsving i det grønlandske reguleringspristal med januar 1975 = 100. Ved samme lovs § 2, stk. 3, maksimeredes dyrtidsreguleringen for pensioner i medfør af den grønlandske tjenestemandspensionslov således, at de enkelte dyrtidsportioner højst kunne andrage 3 pct. af grundpensionen.

De gældende regler indebærer herefter, at tjenestemandspensioner i medfør af den grønlandske tjenestemandspensionslov, som udbetales pensionister i Grønland, for hver fulde tre points udsving i det grønlandske reguleringspristal forhøjes eller nedsættes med 832 kr. årligt, idet dog den enkelte dyrtidsportion højst kan udgøre tre procent af grundpensionen.

Ved bestemmelsen i stk. 1 forhøjes den enkelte dyrtidsportion med 208 kr. årlig. Denne forhøjelse omfatter også tjenestemandspensioner i Grønland, men det findes formålstjenligt i selve loven at præcisere, at den enkelte dyrtidsportion for pensionisters vedkommende højst kan andrage 3 pct. af grundpensionen.

Til § 2

Forslaget omfatter kollektive overenskomster, aftaler og almindelige bestemmelser vedr. løn- og arbejdsforhold i Grønland, som er opsagt eller kan opsiges inden for en periode sluttende den 1. april 1980, og som er indgået med lønmodtagerorganisationer med hjemsted uden for Grønland, herunder grønlandske lønmodtagersammenlutninger, der ved medlemskab er tilknyttet danske lønmodtagerorganisationer. Den foreslåede forlængelse vil omfatte både den private og den offentlige del af arbejdsmarkedet, ligesom den vil omfatte såvel ikke-hjemmehørende som hjemmehørende personale. Loven omfatter derimod ikke lønmodtagerorganisationer med hjemsted i Grønland, som f. eks. Grønlands Arbejdsmændsforbund, Sulinermik Inúttigssarsiuutekartut Kátuvfiat (SIK).

Ved forslaget fastholdes de sædvanlige aftaleperioder, dvs. at det aftalte opsigelsesvarsel eller det kutymebestemte opsigelsesvarsel på 3 måneder forud for forlængelsesperiodens udløb fastholdes.

Begrænsningen til de i forslaget nævnte overenskomster og aftaler m. v., der reguleres efter det grønlandske reguleringspristal, drager grænsen

over for den danske forlængelseslov, der i § 16 medtager overenskomster også i Grønland, der dyrtidsreguleres efter det danske reguleringspristal.

Aftaler, om hvilke der inden lovens ikrafttræden er opnået enighed mellem parterne, berøres ikke af forslagens beløbsrammer.

Til § 3

Da det grønlandske arbejdsmarked er stærkt domineret af det offentlige, og det offentlige lønpolitik i betydeligt omfang er bestemmende også for lønudviklingen på det private område, er der ikke samme problematik vedrørende lønmæssige uligheder mellem privat og offentligt ansatte som i Danmark.

På denne baggrund foreslås der for såvel privat som offentligt ansatte stillet samme beløbsramme til rådighed for forhandling, som på det offentlige område blev fastlagt ved den danske forlængelseslov - i alt 1 ¼ pct.

Det er hensigten også inden for det offentlige område at opgøre og fordele denne forhøjelse af lønsummen inden for hvert af de enkelte overenskomst- og aftaleområder for sig, idet det skønnes hensigtsmæssigt, at de nuværende relationer mellem de forskellige grupper af offentligt ansatte bevares uændret, når bortses fra de særlige forbedringer for tjenestemandsområdet, der foreslås gennemført i § 4.

Til § 4

For det grønlandske tjenestemandssystem gør sig en række særlige problemer gældende, dels i form af lønmæssige uligheder i forhold til det øvrige arbejdsmarked og dels i form af skævheder inden for systemet.

I forhold til det øvrige arbejdsmarked har ikke-hjemmehørende tjenestemænd i Grønland siden slutningen af 1960'erne lønmæssigt været dårligere stillet end tilsvarende grupper af overenskomstan-satte, og det er kun delvis lykkedes at foretage en opretning af denne ulighed gennem indførelsen af den særlige bonusordning fra 1977. Tilsvarende problemer har i de seneste år kunnet konstateres for visse grupper af hjemmehørende tjenestemænd.

Skævheder inden for tjenestemandssystemet viser sig bl. a. derved, at de geografiske lønforskel-le som følge af den grønlandske stedtillægsordning ikke er tilstrækkelige til at sikre den fornødne rekruttering af tjenestemænd til opgaverne i de mere afsidesbeliggende egne i Grønland.